ที่ ยธ ๐๗๐๕.๓/๓๐๕๕

กรมราชทัณฑ์
๒๒๒ ถนนนนทบุรี ๑
อำเภอเมืองนนทบุรี
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง แจ้งแนวทางการเฝ้าระวังและป้องกันโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจที่พบบ่อยในช่วงเปลี่ยนผ่านฤดูกาล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แนวทางการเฝ้าระวังและป้องกันโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจที่พบบ่อย จำนวน ๑ ฉบับ
๒. โรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจที่พบบ่อยในช่วงเปลี่ยนผ่านฤดูกาล จำนวน ๑ ฉบับ

เนื่องด้วยขณะนี้ประเทศไทยกำลังเข้าสู่ช่วงเปลี่ยนผ่านของฤดูกาล สภาพอากาศเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตและการแพร่กระจายของเชื้อโรค ซึ่งหนึ่งในเชื้อโรคเหล่านั้น คือ เชื้อไวรัสที่ก่อให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจ นอกจากนี้การผกผันกลับของอุณหภูมิส่งผลต่อความกดอากาศต่ำ เกิดการสะสมของฝุ่นละออง มลพิษในบรรยากาศเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งขณะนี้ประเทศไทย พบปัญหา ฝุ่นละอองในอากาศที่มีขนาดอนุภาคเล็กกว่า ๒.๕ ไมครอน (PM 2.5) ที่เป็นปัจจัยเสริมให้เกิดโรคทางเดินหายใจได้โดยโรคที่พบบ่อย เช่น กลุ่มโรคที่เกิดจากการติดเชื้อไวรัส ได้แก่ โรคหวัด โรคไข้หวัดใหญ่ โรคติดเชื้อทางเดินหายใจจากเชื้อไวรัสอาร์เอสวี (RSV) และโรคปอดอักเสบ

ในการนี้ เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจที่พบบ่อยและอาจเกิดการแพร่ระบาด ส่งผลต่อปัญหาต่อสุขภาพของผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติให้เรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ ถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. ตรวจคัดกรองผู้ต้องขังที่มีอาการและอาการแสดง เช่น มีไข้สูง หนาวสั่น อ่อนเพลียเฉียบพลัน ปวดศีรษะรุนแรง คลื่นไส้ น้ำมูกใส คัดจมูก ไอแห้ง เจ็บคอ มีเสมหะมาก เบื่ออาหาร ปวดเมื่อยตามตัวและกล้ามเนื้อ ให้แยกผู้ต้องขังป่วยออกจากผู้ต้องขังรายอื่น ให้ยาลดไข้ หากมีอาการที่รุนแรง เช่น น้ำมูกหรือเสมหะเหลืองเขียว ปวดหู หูอื้อ ปวดศีรษะมาก และมีอาการหอบเหนื่อย ให้รีบส่งพบแพทย์เพื่อการวินิจฉัยและรับการรักษาโดยเร็ว กรณีพบอาการอื่นร่วมด้วย เช่น ไอมีเสมหะ ไข้สูง เหงื่อออก หนาวสั่น หายใจลำบาก หายใจหอบเร็ว คลื่นไส้ อาเจียน ไอรุนแรงร้าวไปหัวไหล่/สีข้าง และเจ็บบริเวณหน้าอกขณะหายใจเข้า ให้ส่งเข้ารับการรักษาทันที ตั้งแต่ระยะแรกที่ป่วยและป้องกันความรุนแรงของโรคที่อาจเกิดขึ้น กรณีตรวจพบผู้ป่วยเป็นกลุ่มก้อน มากกว่า ๕ - ๑๐ ราย ให้ประสานโรงพยาบาลแม่ข่ายเข้าสอบสวนหาสาเหตุ เฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมสถานการณ์ ไม่ให้เกิดการระบาดลุกลามเป็นวงกว้าง และรายงานให้กรมราชทัณฑ์ทราบทันทีภายใน ๒๔ ชั่วโมง

/ ๒. ประชาสัมพันธ์ ...

๒. ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์และผู้ต้องขังทราบ เรื่อง การเฝ้าระวังและป้องกันโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจที่พบบ่อย เช่น โรคหวัด โรคไข้หวัดใหญ่ โรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจจากเชื้อไวรัสอาร์เอสวี (RSV) และโรคปอดอักเสบ และการป้องกันสิ่งที่ก่อให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจ เช่น ฝุ่นละอองในอากาศที่มีขนาดอนุภาคเล็กกว่า ๒.๕ ไมครอน (PM 2.5) โดยการดูแลสุขภาพให้แข็งแรง ออกกำลังกายสม่ำเสมอ รักษาความสะอาดสิ่งของ ที่อยู่อาศัย สวมใส่หน้ากากอนามัยเมื่ออยู่ในสถานที่แออัด หรือสัมผัสกับผู้ป่วย รวมถึงการรักษาสุขอนามัยให้ดี

๓. ติดตามค่าฝุ่นละอองและมลพิษในอากาศ เพื่อวางแผนป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากค่าฝุ่นละอองในอากาศสูงและการสวมอุปกรณ์ป้องกันที่เหมาะสม หลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมกลางแจ้ง ปิดประตูและหน้าต่างในอาคารให้สนิท เพื่อป้องกันฝุ่นละอองจากภายนอกเข้ามาในตัวอาคาร หากจำเป็นต้องทำกิจกรรมกลางแจ้งในช่วงที่ค่าฝุ่นละอองและมลพิษในอากาศสูง ให้สวมอุปกรณ์ป้องกันที่เหมาะสมทุกครั้ง เช่น สวมหน้ากากอนามัย ชนิด N 95 ที่ได้มาตรฐานก่อนออกมาทำกิจกรรม เพื่อป้องกันการหายใจนำฝุ่นละออง เข้าสู่ปอดและลดโอกาสป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ

๔. ฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่เป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่ออาการป่วยของโรครุนแรง เช่น กลุ่มเปราะบาง ๖๐๘ โดยประสานขอรับการสนับสนุนวัคซีนฯ และอุปกรณ์การฉีดจากโรงพยาบาลแม่ข่าย พร้อมรายงานผลการดำเนินงานให้ กรมราชทัณฑ์ทราบ ผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ docpremed@gmail.com

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งเรือนจำถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอายุตม์ สินธพพันธุ์)
อธิบดีกรมราชทัณฑ์

กองบริการทางการแพทย์
กลุ่มงานเวชกรรมป้องกัน
โทรศัพท์ ๐ ๒๙๖๗ ๓๓๕๓

ผู้ว่าราชการจังหวัด ๖๐ แห่ง

๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่ / เรือนจำจังหวัดกระบี่
๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี / เรือนจำจังหวัดกาญจนบุรี / เรือนจำอำเภอทองผาภูมิ
๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดกาฬสินธุ์ / เรือนจำจังหวัดกาฬสินธุ์
๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น / เรือนจำอำเภอพล
๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี / เรือนจำจังหวัดจันทบุรี
๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท / เรือนจำจังหวัดชัยนาท
๗. ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยภูมิ / เรือนจำจังหวัดชัยภูมิ
๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร / เรือนจำจังหวัดชุมพร / เรือนจำอำเภอหลังสวน
๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย / เรือนจำอำเภอเทิง
๑๐. ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ / เรือนจำอำเภอฝาง
๑๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง / เรือนจำจังหวัดตรัง
๑๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดตราด / เรือนจำจังหวัดตราด
๑๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก / เรือนจำอำเภอแม่สอด
๑๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก / เรือนจำจังหวัดนครนายก
๑๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา / เรือนจำอำเภอบัวใหญ่ / เรือนจำอำเภอสีคิ้ว
๑๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช / เรือนจำอำเภอทุ่งสง / เรือนจำอำเภอปากพนัง
๑๗. ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี / เรือนจำจังหวัดนนทบุรี
๑๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส / เรือนจำจังหวัดนราธิวาส
๑๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน / เรือนจำจังหวัดน่าน
๒๐. ผู้ว่าราชการจังหวัดบึงกาฬ / เรือนจำจังหวัดบึงกาฬ
๒๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดบุรีรัมย์ / เรือนจำจังหวัดบุรีรัมย์ / เรือนจำอำเภอนางรอง
๒๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี / เรือนจำจังหวัดปทุมธานี / เรือนจำอำเภอธัญบุรี
๒๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ / เรือนจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
๒๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรี / เรือนจำจังหวัดปราจีนบุรี / เรือนจำอำเภอกบินทร์บุรี
๒๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา / เรือนจำจังหวัดพะเยา
๒๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา / เรือนจำจังหวัดพังงา / เรือนจำอำเภอตะกั่วป่า
๒๗. ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา / เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๒๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร / เรือนจำจังหวัดพิจิตร
๒๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก / เรือนจำจังหวัดพิษณุโลก
๓๐. ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ / เรือนจำจังหวัดเพชรบูรณ์ / เรือนจำอำเภอหล่มสัก
๓๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ / เรือนจำจังหวัดแพร่
๓๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต / เรือนจำจังหวัดภูเก็ต
๓๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดมหาสารคาม / เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม
๓๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร / เรือนจำจังหวัดมุกดาหาร
๓๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดแม่ฮ่องสอน / เรือนจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน / เรือนจำอำเภอแม่สะเรียง

ผู้ว่าราชการจังหวัด ๖๐ แห่ง (ต่อ)

๓๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา / เรือนจำอำเภอเบตง
๓๗. ผู้ว่าราชการจังหวัดยโสธร / เรือนจำจังหวัดยโสธร
๓๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง / เรือนจำจังหวัดระนอง
๓๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด / เรือนจำจังหวัดร้อยเอ็ด
๔๐. ผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี / เรือนจำอำเภอชัยบาดาล
๔๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน / เรือนจำจังหวัดลำพูน
๔๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย / เรือนจำจังหวัดเลย
๔๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ / เรือนจำจังหวัดศรีสะเกษ / เรือนจำอำเภอกันทรลักษณ์
๔๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร / เรือนจำจังหวัดสกลนคร / เรือนจำอำเภอสว่างแดนดิน
๔๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา / เรือนจำจังหวัดสงขลา / เรือนจำอำเภอนาทวี
๔๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล / เรือนจำจังหวัดสตูล
๔๗. ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร / เรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร
๔๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว / เรือนจำจังหวัดสระแก้ว
๔๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี / เรือนจำจังหวัดสระบุรี
๕๐. ผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรี / เรือนจำจังหวัดสิงห์บุรี
๕๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดสุโขทัย / เรือนจำจังหวัดสุโขทัย / เรือนจำอำเภอสวรรคโลก
๕๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี / เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี
๕๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี / เรือนจำอำเภอเกาะสมุย / เรือนจำอำเภอไชยา
๕๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ / เรือนจำอำเภอรัตนบุรี
๕๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย / เรือนจำจังหวัดหนองคาย
๕๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองบัวลำภู / เรือนจำจังหวัดหนองบัวลำภู
๕๗. ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง / เรือนจำจังหวัดอ่างทอง
๕๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดอุตรดิตถ์ / เรือนจำจังหวัดอุตรดิตถ์
๕๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี / เรือนจำจังหวัดอุทัยธานี
๖๐. ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ / เรือนจำจังหวัดอำนาจเจริญ

สำเนาที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมราชทัณฑ์ กองบริการทางการแพทย์ โทร. ๐๒ ๙๖๗ ๓๓๕๓ ภายใน ๑๐๗ ๑๐๘

ที่ ยธ ๐๗๐๕.๓/ ๗๑๕๖ **วันที่** ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

เรื่อง แจ้งแนวทางการเฝ้าระวังและป้องกันโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจที่พบบ่อยในช่วงเปลี่ยนผ่านฤดูกาล

เรียน ผู้บัญชาการเรือนจำ/ผู้อำนวยการทัณฑสถาน/สถานกักขัง และสถานกักกัน

เนื่องด้วยขณะนี้ประเทศไทยกำลังเข้าสู่ช่วงเปลี่ยนผ่านของฤดูกาล สภาพอากาศเหมาะสมต่อการเจริญเติบโตและการแพร่กระจายของเชื้อโรค ซึ่งหนึ่งในเชื้อโรคเหล่านั้น คือ เชื้อไวรัสที่ก่อให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจ นอกจากนี้การผกผันกลับของอุณหภูมิส่งผลต่อความกดอากาศต่ำ เกิดการสะสมของฝุ่นละออง มลพิษในบรรยากาศเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งขณะนี้ประเทศไทย พบปัญหา ฝุ่นละอองในอากาศที่มีขนาดอนุภาคเล็กกว่า ๒.๕ ไมครอน (PM 2.5) ที่เป็นปัจจัยเสริมให้เกิดโรคทางเดินหายใจได้โดยโรคที่พบบ่อย เช่น กลุ่มโรคที่เกิดจากการติดเชื้อไวรัส ได้แก่ โรคหวัด โรคไข้หวัดใหญ่ โรคติดเชื้อทางเดินหายใจจากเชื้อไวรัสอาร์เอสวี (RSV) และโรคปอดอักเสบ

ในการนี้ เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจที่พบบ่อยและอาจเกิดการแพร่ระบาด ส่งผลต่อปัญหาต่อสุขภาพของผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ กรมราชทัณฑ์ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติให้เรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ ถือปฏิบัติ (รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบท้าย) ดังนี้

๑. ตรวจคัดกรองผู้ต้องขังที่มีอาการและอาการแสดง เช่น มีไข้สูง หนาวสั่น อ่อนเพลียเฉียบพลัน ปวดศีรษะรุนแรง คลื่นไส้ น้ำมูกใส คัดจมูก ไอแห้ง เจ็บคอ มีเสมหะมาก เบื่ออาหาร ปวดเมื่อยตามตัวและกล้ามเนื้อ ให้แยกผู้ต้องขังป่วยออกจากผู้ต้องขังรายอื่น ให้ยาลดไข้ หากมีอาการที่รุนแรง เช่น น้ำมูกหรือเสมหะเหลืองเขียว ปวดหู หูอื้อ ปวดศีรษะมาก และมีอาการหอบเหนื่อย ให้รีบส่งพบแพทย์เพื่อการวินิจฉัยและรับการรักษาโดยเร็ว กรณีพบอาการอื่นร่วมด้วย เช่น ไอมีเสมหะ ไข้สูง เหงื่อออก หนาวสั่น หายใจลำบาก หายใจหอบเร็ว คลื่นไส้ อาเจียน ไอรุนแรงร้าวไปหัวไหล่/สีข้าง และเจ็บบริเวณหน้าอกขณะหายใจเข้า ให้ส่งเข้ารับการรักษาทันที ตั้งแต่ระยะแรกที่ป่วยและป้องกันความรุนแรงของโรคที่อาจเกิดขึ้น กรณีตรวจพบผู้ป่วยเป็นกลุ่มก้อน มากกว่า ๕ - ๑๐ ราย ให้ประสานโรงพยาบาลแม่ข่ายเข้าสอบสวนหาสาเหตุ เฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมสถานการณ์ ไม่ให้เกิดการระบาดลุกลามเป็นวงกว้าง และรายงานให้กรมราชทัณฑ์ทราบทันทีภายใน ๒๔ ชั่วโมง

๒. ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์และผู้ต้องขังทราบ เรื่อง การเฝ้าระวังและป้องกันโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจที่พบบ่อย เช่น โรคหวัด โรคไข้หวัดใหญ่ โรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจจากเชื้อไวรัสอาร์เอสวี (RSV) และโรคปอดอักเสบ และการป้องกันสิ่งที่ก่อให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจ เช่น ฝุ่นละอองในอากาศที่มีขนาดอนุภาคเล็กกว่า ๒.๕ ไมครอน (PM 2.5) โดยการดูแลสุขภาพให้แข็งแรง ออกกำลังกายสม่ำเสมอ รักษาความสะอาดสิ่งของ ที่อยู่อาศัย สวมใส่หน้ากากอนามัยเมื่ออยู่ในสถานที่แออัดหรือสัมผัสกับผู้ป่วย รวมถึงการรักษาสุขอนามัยให้ดี

/ ๓. ติดตาม ...

๓. ติดตามค่าฝุ่นละอองและมลพิษในอากาศ เพื่อวางแผนป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากค่าฝุ่นละอองในอากาศสูงและการสวมอุปกรณ์ป้องกันที่เหมาะสม หลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมกลางแจ้ง ปิดประตูและหน้าต่างในอาคารให้สนิท เพื่อป้องกันฝุ่นละอองจากภายนอกเข้ามาในตัวอาคาร หากจำเป็นต้องทำกิจกรรมกลางแจ้งในช่วงที่ค่าฝุ่นละอองและมลพิษในอากาศสูง ให้สวมอุปกรณ์ป้องกันที่เหมาะสมทุกครั้ง เช่น สวมหน้ากากอนามัย N 95 ที่ได้มาตรฐานก่อนออกมาทำกิจกรรม เพื่อป้องกันการหายใจนำฝุ่นละอองเข้าสู่ปอดและลดโอกาสป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ

๔. ฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่เป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเสี่ยง ต่อการป่วยของโรครุนแรง เช่น กลุ่มเปราะบาง ๖๐๘ โดยประสานขอรับการสนับสนุนวัคซีนฯ และอุปกรณ์การฉีดจากโรงพยาบาลแม่ข่าย พร้อมรายงานผลการดำเนินงานให้ กรมราชทัณฑ์ทราบ ผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ docpremed@gmail.com

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดต่อไป

(นายอายุตม์ สินธพพันธุ์)
อธิบดีกรมราชทัณฑ์

ผู้บัญชาการเรือนจำ/ผู้อำนวยการทัณฑสถาน ๖๖ แห่ง

๑. เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร
๒. เรือนจำพิเศษธนบุรี
๓. เรือนจำพิเศษพัทยา
๔. เรือนจำพิเศษมีนบุรี
๕. เรือนจำกลางกำแพงเพชร
๖. เรือนจำกลางขอนแก่น
๗. เรือนจำกลางเขาบิน
๘. เรือนจำกลางคลองเปรม
๙. เรือนจำกลางคลองไผ่
๑๐. เรือนจำกลางฉะเชิงเทรา
๑๑. เรือนจำกลางชลบุรี
๑๒. เรือนจำกลางเชียงราย
๑๓. เรือนจำกลางเชียงใหม่
๑๔. เรือนจำกลางตาก
๑๕. เรือนจำกลางนครปฐม
๑๖. เรือนจำกลางนครพนม
๑๗. เรือนจำกลางนครราชสีมา
๑๘. เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช
๑๙. เรือนจำกลางนครสวรรค์
๒๐. เรือนจำกลางบางขวาง
๒๑. เรือนจำกลางปัตตานี
๒๒. เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา
๒๓. เรือนจำกลางพัทลุง
๒๔. เรือนจำกลางพิษณุโลก
๒๕. เรือนจำกลางเพชรบุรี
๒๖. เรือนจำกลางยะลา
๒๗. เรือนจำกลางระยอง
๒๘. เรือนจำกลางราชบุรี
๒๙. เรือนจำกลางลพบุรี
๓๐. เรือนจำกลางลำปาง
๓๑. เรือนจำกลางสงขลา
๓๒. เรือนจำกลางสมุทรปราการ
๓๓. เรือนจำกลางสมุทรสงคราม
๓๔. เรือนจำกลางสุราษฎร์ธานี
๓๕. เรือนจำกลางสุรินทร์

ผู้บัญชาการเรือนจำ/ผู้อำนวยการทัณฑสถาน ๖๖ แห่ง (ต่อ)

๓๖. เรือนจำกลางอุดรธานี
๓๗. เรือนจำกลางอุบลราชธานี
๓๘. ทัณฑสถานเกษตรอุตสาหกรรมเขาพริก
๓๙. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง
๔๐. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษขอนแก่น
๔๑. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี
๔๒. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษพระนครศรีอยุธยา
๔๓. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษลำปาง
๔๔. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษสงขลา
๔๕. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษหญิง
๔๖. ทัณฑสถานเปิดทุ่งเบญจา
๔๗. ทัณฑสถานเปิดบ้านนาวง
๔๘. ทัณฑสถานเปิดบ้านเนินสูง
๔๙. ทัณฑสถานเปิดหนองน้ำขุ่น
๕๐. ทัณฑสถานเปิดห้วยโป่ง
๕๑. ทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์
๕๒. ทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง
๕๓. ทัณฑสถานวัยหนุ่มนครศรีธรรมราช
๕๔. ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา
๕๕. ทัณฑสถานหญิงกลาง
๕๖. ทัณฑสถานหญิงชลบุรี
๕๗. ทัณฑสถานหญิงเชียงใหม่
๕๘. ทัณฑสถานหญิงธนบุรี
๕๙. ทัณฑสถานหญิงนครราชสีมา
๖๐. ทัณฑสถานหญิงพิษณุโลก
๖๑. ทัณฑสถานหญิงสงขลา
๖๒. สถานกักขังกลางจังหวัดตราด
๖๓. สถานกักขังกลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
๖๔. สถานกักขังกลางจังหวัดปทุมธานี
๖๕. สถานกักขังกลางจังหวัดร้อยเอ็ด
๖๖. สถานกักขังกลางจังหวัดลำปาง

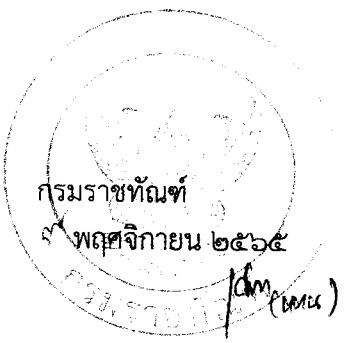
ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๗๐๕.๓/๓๐๕๙๗

ถึง เรือนจำจังหวัด/เรือนจำอำเภอ

กรมราชทัณฑ์ ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๗๐๕.๓/๓๐๕๙๗ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
เรื่อง แจ้งแนวทางการเฝ้าระวังและป้องกันโรคระบบทางเดินหายใจที่พบบ่อยในช่วงเปลี่ยนผ่านฤดูกาล

ฉะนั้น จึงขอส่งสำเนาหนังสือดังกล่าวมาเพื่อดำเนินการต่อไป

กองบริการทางการแพทย์
กลุ่มงานเวชกรรมป้องกัน
โทรศัพท์ ๐ ๒๙๖๗ ๓๓๕๓
โทรสาร ๐ ๒๙๖๗ ๒๑๔๖

เรือนจำจังหวัด/เรือนจำอำเภอ ๗๖ แห่ง

๑. เรือนจำจังหวัดกระบี่ / จังหวัดกระบี่
๒. เรือนจำจังหวัดกาญจนบุรี / จังหวัดกาญจนบุรี
๓. เรือนจำจังหวัดกาฬสินธุ์ / จังหวัดกาฬสินธุ์
๔. เรือนจำจังหวัดจันทบุรี / จังหวัดจันทบุรี
๕. เรือนจำจังหวัดชัยนาท / จังหวัดชัยนาท
๖. เรือนจำจังหวัดชัยภูมิ / จังหวัดชัยภูมิ
๗. เรือนจำจังหวัดชุมพร / จังหวัดชุมพร
๘. เรือนจำจังหวัดตรัง / จังหวัดตรัง
๙. เรือนจำจังหวัดตราด / จังหวัดตราด
๑๐. เรือนจำจังหวัดนครนายก / จังหวัดนครนายก
๑๑. เรือนจำจังหวัดนนทบุรี / จังหวัดนนทบุรี
๑๒. เรือนจำจังหวัดนราธิวาส / จังหวัดนราธิวาส
๑๓. เรือนจำจังหวัดน่าน / จังหวัดน่าน
๑๔. เรือนจำจังหวัดบึงกาฬ / จังหวัดบึงกาฬ
๑๕. เรือนจำจังหวัดบุรีรัมย์ / จังหวัดบุรีรัมย์
๑๖. เรือนจำจังหวัดปทุมธานี / จังหวัดปทุมธานี
๑๗. เรือนจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ / จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
๑๘. เรือนจำจังหวัดปราจีนบุรี / จังหวัดปราจีนบุรี
๑๙. เรือนจำจังหวัดพะเยา / จังหวัดพะเยา
๒๐. เรือนจำจังหวัดพังงา / จังหวัดพังงา
๒๑. เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา / จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
๒๒. เรือนจำจังหวัดพิจิตร / จังหวัดพิจิตร
๒๓. เรือนจำจังหวัดพิษณุโลก / จังหวัดพิษณุโลก
๒๔. เรือนจำจังหวัดเพชรบูรณ์ / จังหวัดเพชรบูรณ์
๒๕. เรือนจำจังหวัดแพร่ / จังหวัดแพร่
๒๖. เรือนจำจังหวัดภูเก็ต / จังหวัดภูเก็ต
๒๗. เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม / จังหวัดมหาสารคาม
๒๘. เรือนจำจังหวัดมุกดาหาร / จังหวัดมุกดาหาร
๒๙. เรือนจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน / จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๓๐. เรือนจำจังหวัดยโสธร / จังหวัดยโสธร
๓๑. เรือนจำจังหวัดระนอง / จังหวัดระนอง
๓๒. เรือนจำจังหวัดร้อยเอ็ด / จังหวัดร้อยเอ็ด
๓๓. เรือนจำจังหวัดลำพูน / จังหวัดลำพูน
๓๔. เรือนจำจังหวัดเลย / จังหวัดเลย
๓๕. เรือนจำจังหวัดศรีสะเกษ / จังหวัดศรีสะเกษ
๓๖. เรือนจำจังหวัดสกลนคร / จังหวัดสกลนคร
๓๗. เรือนจำจังหวัดสงขลา / จังหวัดสงขลา
๓๘. เรือนจำจังหวัดสตูล / จังหวัดสตูล

เรือนจำจังหวัด / เรือนจำอำเภอ ๗๖ แห่ง (ต่อ)

๓๙. เรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร / จังหวัดสมุทรสาคร
๔๐. เรือนจำจังหวัดสระแก้ว / จังหวัดสระแก้ว
๔๑. เรือนจำจังหวัดสระบุรี / จังหวัดสระบุรี
๔๒. เรือนจำจังหวัดสิงห์บุรี / จังหวัดสิงห์บุรี
๔๓. เรือนจำจังหวัดสุโขทัย / จังหวัดสุโขทัย
๔๔. เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี / จังหวัดสุพรรณบุรี
๔๕. เรือนจำจังหวัดหนองคาย / จังหวัดหนองคาย
๔๖. เรือนจำจังหวัดหนองบัวลำภู / จังหวัดหนองบัวลำภู
๔๗. เรือนจำจังหวัดอ่างทอง / จังหวัดอ่างทอง
๔๘. เรือนจำจังหวัดอุตรดิตถ์ / จังหวัดอุตรดิตถ์
๔๙. เรือนจำจังหวัดอุทัยธานี / จังหวัดอุทัยธานี
๕๐. เรือนจำจังหวัดอำนาจเจริญ / จังหวัดอำนาจเจริญ
๕๑. เรือนจำอำเภอกบินทร์บุรี / จังหวัดปราจีนบุรี
๕๒. เรือนจำอำเภอกันทรลักษณ์ / จังหวัดศรีสะเกษ
๕๓. เรือนจำอำเภอเกาะสมุย / จังวัดสุราษฎร์ธานี
๕๔. เรือนจำอำเภอชัยบาดาล / จังหวัดลพบุรี
๕๕. เรือนจำอำเภอไชยา / จังหวัดสุราษฎร์ธานี
๕๖. เรือนจำอำเภอตะกั่วป่า / จังหวัดพังงา
๕๗. เรือนจำอำเภอทองผาภูมิ / จังหวัดกาญจนบุรี
๕๘. เรือนจำอำเภอทุ่งสง / จังหวัดนครศรีธรรมราช
๕๙. เรือนจำอำเภอเทิง / จังหวัดเชียงราย
๖๐. เรือนจำอำเภอธัญบุรี / จังหวัดปทุมธานี
๖๑. เรือนจำอำเภอนางรอง / จังหวัดบุรีรัมย์
๖๒. เรือนจำอำเภอนาทวี / จังหวัดสงขลา
๖๓. เรือนจำอำเภอบัวใหญ่ / จังหวัดนครราชสีมา
๖๔. เรือนจำอำเภอเบตง / จังหวัดยะลา
๖๕. เรือนจำอำเภอปากพนัง / จังหวัดนครศรีธรรมราช
๖๖. เรือนจำอำเภอฝาง / จังหวัดเชียงใหม่
๖๗. เรือนจำอำเภอพล / จังหวัดขอนแก่น
๖๘. เรือนจำอำเภอภูเขียว / จังหวัดชัยภูมิ
๖๙. เรือนจำอำเภอแม่สอด / จังหวัดตาก
๗๐. เรือนจำอำเภอแม่สะเรียง / จังหวัดแม่ฮ่องสอน
๗๑. เรือนจำอำเภอรัตนบุรี / จังหวัดสุรินทร์
๗๒. เรือนจำอำเภอสวรรคโลก / จังหวัดสุโขทัย
๗๓. เรือนจำอำเภอสว่างแดนดิน / จังหวัดสกลนคร
๗๔. เรือนจำอำเภอสีคิ้ว / จังหวัดนครราชสีมา
๗๕. เรือนจำอำเภอหล่มสัก / จังหวัดเพชรบูรณ์
๗๖. เรือนจำอำเภอหลังสวน / จังหวัดชุมพร

แนวทางปฏิบัติเพื่อเฝ้าระวังและป้องกันโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจที่พบบ่อย

.....

เพื่อเฝ้าระวังและป้องกันโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจที่พบบ่อยและอาจเกิดการแพร่ระบาดได้ในเรือนจำ กรมราชทัณฑ์ ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติให้เรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. ตรวจคัดกรองผู้ต้องขังที่มีอาการและอาการแสดง เช่น มีไข้สูง หนาวสั่น อ่อนเพลียเฉียบพลัน ปวดศีรษะรุนแรง คลื่นไส้ น้ำมูกใส คัดจมูก ไอแห้ง เจ็บคอ มีเสมหะมาก เบื่ออาหาร ปวดเมื่อยตามตัวและกล้ามเนื้อ ให้แยกผู้ต้องขังป่วยออกจากผู้ต้องขังรายอื่น ให้ยาลดไข้ หากมีอาการที่รุนแรง เช่น น้ำมูกหรือเสมหะเหลืองเขียว ปวดหู หูอื้อ ปวดศีรษะมาก และมีอาการหอบเหนื่อย ให้รีบส่งพบแพทย์เพื่อการวินิจฉัยและรับการรักษาโดยเร็ว กรณีพบอาการอื่นร่วมด้วย เช่น ไอมีเสมหะ ไข้สูง เหงื่อออก หนาวสั่น หายใจลำบาก หายใจหอบเร็ว คลื่นไส้ อาเจียน ไอรุนแรงร้าวไปหัวไหล่/สีข้าง และเจ็บบริเวณหน้าอกขณะหายใจเข้า ให้ส่งเข้ารับการรักษาทันที ตั้งแต่ระยะแรกที่ป่วยและป้องกันความรุนแรงของโรคที่อาจเกิดขึ้น กรณีตรวจพบผู้ป่วยเป็นกลุ่มก้อน มากกว่า ๕ - ๑๐ ราย ให้ประสานโรงพยาบาลแม่ข่ายเข้าสอบสวนหาสาเหตุ เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมสถานการณ์ ไม่ให้เกิดการระบาดลุกลามเป็นวงกว้าง และรายงานให้กรมราชทัณฑ์ทราบทันทีภายใน ๒๔ ชั่วโมง

๒. ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์และผู้ต้องขังทราบ เรื่อง การเฝ้าระวังและป้องกันโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจที่พบบ่อย เช่น โรคหวัด โรคไข้หวัดใหญ่ โรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจจากเชื้อไวรัสอาร์เอสวี (RSV) และโรคปอดอักเสบ และการป้องกันสิ่งที่ก่อให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจ เช่น ฝุ่นละอองในอากาศที่มีขนาดอนุภาคเล็กกว่า ๒.๕ ไมครอน (PM 2.5) โดยการดูแลสุขภาพให้แข็งแรง ออกกำลังกายสม่ำเสมอ รักษาความสะอาดสิ่งของ ที่อยู่อาศัย สวมใส่หน้ากากอนามัยเมื่ออยู่ในสถานที่แออัดหรือสัมผัสกับผู้ป่วย รวมถึงการรักษาสุขอนามัยให้ดี

๓. ติดตามค่าฝุ่นละอองและมลพิษในอากาศ เพื่อวางแผนป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากค่าฝุ่นละอองในอากาศสูงและการสวมอุปกรณ์ป้องกันที่เหมาะสม หลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมกลางแจ้ง ปิดประตูและหน้าต่างในอาคารให้สนิท เพื่อป้องกันฝุ่นละอองจากภายนอกเข้ามาในตัวอาคาร หากจำเป็นต้องทำกิจกรรมกลางแจ้งในช่วงที่ค่าฝุ่นละอองและมลพิษในอากาศสูง ให้สวมอุปกรณ์ป้องกันที่เหมาะสมทุกครั้ง เช่น สวมหน้ากากอนามัย ชนิด N 95 ที่ได้มาตรฐานก่อนออกมาทำกิจกรรม เพื่อป้องกันการหายใจนำฝุ่นละอองเข้าสู่ปอดและลดโอกาสป่วยด้วยโรคระบบทางเดินหายใจ

๔. ฉีดวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่เป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเสี่ยง ต่อการป่วยของโรครุนแรง เช่น กลุ่มเปราะบาง ๖๐๘ โดยประสานขอรับการสนับสนุนวัคซีนฯ และอุปกรณ์การฉีดจากโรงพยาบาลแม่ข่าย พร้อมรายงานผลการดำเนินงานให้ กรมราชทัณฑ์ทราบ ผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ docpremed@gmail.com

โรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจที่พบบ่อยในช่วงเปลี่ยนผ่านฤดูกาล

๑. โรคหวัด (common cold)

ลักษณะทั่วไปของโรค

เกิดจากการติดเชื้อไวรัสซึ่งมีหลายสายพันธุ์ พบการแพร่ระบาดบ่อยในช่วงฤดูฝนและฤดูหนาว หรือช่วงที่มีอากาศเปลี่ยนแปลง การป่วยของโรคมักไม่รุนแรง และสามารถหายได้เอง

อาการของโรค

หลังร่างกายได้รับเชื้อ ระยะฟักตัว ประมาณ ๑ - ๓ วัน ผู้ป่วยจะมีอาการคัดจมูก น้ำมูกไหล (ลักษณะใส) ไอ จาม เจ็บคอ เสียงแหบ มีไข้ต่ำ ๆ (ไม่เกิน ๓๘ องศาเซลเซียส) และปวดศีรษะ โดยทั่วไปมีอาการไม่เกิน ๒ – ๕ วัน อาจมีน้ำมูกนาน ๑๐ – ๑๔ วัน แต่หากมีอาการ เช่น เมื่อน้ำมูกหรือเสมหะเหลืองเขียว ปวดหู หูอื้อ ปวดศีรษะมาก และมีอาการหอบเหนื่อย ให้พบแพทย์ทันที

การติดต่อของโรค

ติดต่อผ่านการสัมผัสเชื้อฯ จากน้ำมูก น้ำลาย และเสมหะของผู้ป่วยโดยการหายใจหรือสัมผัสเชื้อที่กระจายจากการไอ จาม หรือมือที่เปื้อนเชื้อโรคสัมผัสจมูก/ตา ระยะเวลาแพร่เชื้อสามารถแพร่ได้ก่อนเกิดอาการ และ ๑ – ๒ วันหลังเกิดอาการ

การป้องกันโรค

๑) หลีกเลี่ยงการสัมผัส หรือใช้ เช่น จาน ชาม แก้วน้ำ ผ้าเช็ดตัว ร่วมกับผู้ป่วย

๒) หลีกเลี่ยงการไปในพื้นที่แออัด ช่วงที่มีการระบาดของโรคไข้หวัด

๓) พักผ่อนให้เพียงพอ ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ปรุงสุกใหม่ เพื่อรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง

๔) หมั่นล้างมือด้วยน้ำและสบู่หรือแอลกอฮอล์บ่อยๆ สวมหน้ากากอนามัยเมื่อต้องสัมผัสกับผู้ป่วย หรือผู้มีความเสี่ยงโรคหวัด และเมื่ออยู่ในสถานที่แออัด

๒. โรคไข้หวัดใหญ่ (influenza)

ลักษณะทั่วไปของโรค

เกิดจากการติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ (Influenza virus) เป็นโรคที่มีการติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจทั้งส่วนบนและส่วนล่าง สามารถพบได้ตลอดปี โดยพบการแพร่ระบาดบ่อยในฤดูฝนและฤดูหนาว ระยะฟักตัว ประมาณ ๑ - ๔ วัน และแบ่งเป็น ๓ สายพันธุ์ คือ

๑) เชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ สายพันธุ์ A เป็นชนิดที่ทำให้เกิดการระบาดทั่วโลก อาการรุนแรงกว่าชนิดอื่น

๒) เชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ สายพันธุ์ B ทำให้เกิดการระบาดในพื้นที่ระดับภูมิภาค

๓) เชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ สายพันธุ์ C เป็นการติดเชื้อที่แสดงอาการน้อยหรือไม่แสดงอาการ และไม่ทำให้เกิดการระบาด

/ อาการของโรค

อาการของโรค

อาการโดยทั่วไปมักมีไข้สูง (๓๙ - ๔๐ องศาเซลเซียส) หนาวสั่น มีอาการอ่อนเพลีย ปวดศีรษะรุนแรง คลื่นไส้ น้ำมูกใส คัดจมูก ไอแห้ง เจ็บคอ มีเสมหะ เบื่ออาหาร ปวดเมื่อยตามตัว โดยเฉพาะบริเวณหลัง ต้นแขน ต้นขา

การติดต่อของโรค

ติดต่อจากการสัมผัสละอองฝอยจากลมหายใจ ไอ จามของผู้ป่วย โดยผู้ที่มีเชื้อไข้หวัดใหญ่อยู่ในร่างกายจะสามารถแพร่เชื้อสู่ผู้อื่นได้ตั้งแต่ ๑ วัน ก่อนที่จะมีอาการ และสามารถแพร่เชื้อต่อไปได้อีก ๓ – ๕ วัน หลังจากมีอาการ ซึ่งอาการมักเกิดขึ้นหลังจากได้รับเชื้อประมาณ ๑ - ๔ วัน อาการรุนแรงกว่าโรคไข้หวัด และอาจเกิดภาวะแทรกซ้อนรุนแรงได้ เช่น ปอดอักเสบ

การป้องกันโรค

๑) ฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่เป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรง

๒) หลีกเลี่ยงการสัมผัส หรือใช้ เช่น จาน ชาม แก้วน้ำ ผ้าเช็ดตัว ร่วมกับผู้ป่วย

๓) หลีกเลี่ยงการไปพื้นที่แออัดในช่วงที่มีการระบาดของโรค

๔) พักผ่อนให้เพียงพอ ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ปรุงสุกใหม่ เพื่อรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง

๕) หมั่นล้างมือด้วยน้ำและสบู่หรือแอลกอฮอล์บ่อยๆ สวมหน้ากากอนามัยเมื่อต้องสัมผัสกับผู้ป่วย ผู้มีความเสี่ยงโรคหวัด และเมื่ออยู่ในสถานที่แออัด

๓. โรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจจากเชื้อไวรัสอาร์เอสวี (respiratory syncytial virus : RSV)

ลักษณะทั่วไปของโรค

เป็นเชื้อไวรัสที่เป็นสาเหตุของการติดเชื้อทางเดินหายใจทั้งส่วนบนและส่วนล่าง สามารถเกิดได้ทั้งในเด็กและผู้ใหญ่ ส่วนใหญ่มักเกิดในเด็กเล็กที่อายุต่ำกว่า ๓ ปี แต่การติดเชื้อของผู้ใหญ่จะมีอาการไม่รุนแรง โดยพบการระบาดบ่อยในช่วงฤดูฝนและช่วงฤดูหนาว มี ๒ สายพันธุ์ คือ RSV-A และ RSV-B ทั้งนี้ หากเคยเป็นโรคนี้แล้วสามารถกลับมาติดเชื้อซ้ำได้ หากร่างกายอ่อนแอ

อาการของโรค

ในระยะเริ่มแรกการดำเนินของโรค มักมีอาการคล้ายโรคไข้หวัด เช่น ไข้ ไอ จาม น้ำมูกไหล เมื่อการดำเนินของโรคมีมากขึ้นจะส่งผลให้ทางเดินหายใจส่วนล่างมีการอักเสบตามมา และเกิดอาการรุนแรงขึ้นได้ เช่น ไข้สูง (มากกว่า ๓๙ องศาเซลเซียส) ไอแรง หอบเหนื่อย หายใจมีเสียงครืดคราด มีเสมหะในลำคอมาก รับประทานอาหารหรือนมได้ลดลง ซึม ปากซีดเขียว ให้พบแพทย์ทันที

/ การติดต่อของโรค ...

การติดต่อของโรค

สามารถติดต่อผ่านการสัมผัสสารคัดหลั่งต่าง ๆ ในร่างกายของผู้ป่วย เช่น น้ำมูก น้ำลาย ละออง จากการไอ จาม

การป้องกันโรค

๑) หลีกเลี่ยงการสัมผัส หรือใช้ เช่น จาน ชาม แก้วน้ำ ผ้าเช็ดตัว ร่วมกับผู้ป่วย

๒) หลีกเลี่ยงการไปในพื้นที่แออัด ช่วงที่มีการระบาดของโรค

๓) พักผ่อนให้เพียงพอ ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ปรุงสุกใหม่ เพื่อรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง

๔) หมั่นล้างมือด้วยน้ำและสบู่หรือแอลกอฮอล์บ่อยๆ สวมหน้ากากอนามัยเมื่อต้องสัมผัสกับผู้ป่วย ผู้มีความเสี่ยงโรคหวัด หรือเมื่ออยู่ในสถานที่แออัด และทำความสะอาดบริเวณที่อยู่อาศัย และของใช้

๕) หลีกเลี่ยงการสูบบุหรี่ และสูดดมควันบุหรี่

๔. ปอดอักเสบ (Pneumonia)

ลักษณะโรค

ปอดอักเสบ เป็นโรคที่พบได้ประมาณร้อยละ ๘ - ๑๐ ของผู้ป่วยที่มีการติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ และเป็นสาเหตุการตายอันดับหนึ่งของโรคติดเชื้อในเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี สาเหตุหลักเกิดจาก ๒ กลุ่ม คือ ปอดอักเสบที่เกิดจากการติดเชื้อ และปอดอักเสบที่ไม่ได้เกิดจากการติดเชื้อ

อาการของโรค

มีอาการไอ มีเสมหะ ไข้สูง เหงื่อออก หนาวสั่น หายใจลำบาก หายใจหอบเร็ว คลื่นไส้ อาเจียน ไอรุนแรง บางรายไอจนทำให้ร้าวไปหัวไหล่/สีข้าง และอาจมีอาการเจ็บแปล๊บบริเวณหน้าอกขณะหายใจเข้า

การติดต่อของโรค

๑) การสำลักเชื้อที่สะสมรวมกลุ่มอยู่บริเวณทางเดินหายใจส่วนบน (upper airway colonization) ลงไปสู่เนื้อปอด เช่นสำลักน้ำลาย อาหาร หรือสารคัดหลั่งในทางเดินอาหาร หากในระยะนั้นผู้ป่วยมีร่างกายอ่อนแอและมีการติดเชื้อของทางเดินหายใจส่วนบน เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยกลุ่มเปราะบาง ๖๐๘ อาจทำให้เกิดปอดอักเสบได้

๒) การหายใจนำเชื้อเข้าสู่ปอดโดยตรง เช่น การสูดหายใจเอาเชื้อที่อยู่ในอากาศในรูปละอองฝอยขนาดเล็ก (droplet nuclei) เช่น เชื้อไวรัส เชื้อวัณโรค และเชื้อรา ซึ่งพบการแพร่ระบาดของเชื้อได้ง่ายในกลุ่มคนที่อยู่รวมกัน โดยเฉพาะบริเวณที่มีคนอยู่แออัด

/ ๓) การแพร่กระจาย ...

๓) การแพร่กระจายของเชื้อตามกระแสโลหิต เป็นทางสำคัญที่ทำให้เกิดปอดอักเสบจากเชื้อที่ก่อโรคในอวัยวะอื่น โดยอาจมีลักษณะทางคลินิกของการติดเชื้อที่อวัยวะอื่นนำมาก่อนและ/หรือควบคู่กันไปกับปอดอักเสบ เช่น ผู้ป่วยที่ใส่สายสวนปัสสาวะหรือใส่สายเข้าหลอดเลือดดำใหญ่เป็นเวลานานๆ การลุกลามโดยตรงจากการติดเชื้อที่อวัยวะข้างเคียงปอดเช่น เป็นฝีในตับแตกเข้าสู่เนื้อปอด

๔) การแพร่เชื้อจากมือของบุคลากรทางการแพทย์ เชื้อจากผู้ป่วยคนหนึ่งสามารถแพร่ไปยังผู้ป่วยอื่นได้ทางมือของบุคลากรทางการแพทย์ที่ไม่ได้ล้างให้สะอาด ทำให้เกิดปอดอักเสบในโรงพยาบาลได้

๕) การทำหัตถการบางอย่าง เช่น การดูดเสมหะที่ไม่ระวังการปนเปื้อน การใช้เครื่องมือช่วยหายใจหรือเครื่องมือทดสอบสมรรถภาพปอดที่มีเชื้อปนเปื้อน

๖) การได้รับเชื้อผ่านทางละอองฝอย จากการไอ จาม เมื่อเข้าสู่ทางเดินหายใจส่วนล่างก็สามารถทำให้เกิดปอดอักเสบในได้

ระยะฟักตัว

ไม่แน่ชัดขึ้นกับชนิดของเชื้อ อาจสั้นเพียง ๑ - ๓ วัน หรือนาน ๑ - ๔ สัปดาห์

ระยะติดต่อ

สามารถแพร่เชื้อได้จนกว่าเสมหะจากปากและจมูกจะมีเชื้อไม่รุนแรงและปริมาณไม่มากพอ

การป้องกันโรค

๑) หลีกเลี่ยงการอยู่ในที่ที่มีผู้คนหนาแน่น

๒) หลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง ภาวะทุพโภชนา ควันบุหรี่ ควันไฟ ควันจากท่อไอเสียรถยนต์ หรืออากาศที่หนาวเย็น

๓) ให้วัคซีนป้องกันแก่ผู้ที่เสี่ยง โดยวัคซีนที่ได้รับการพิจารณาว่ามีผลในการลดอัตราการเกิดโรคปอดอักเสบ คือวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ และวัคซีนป้องกันโรคปอดอักเสบ จึงควรฉีดในกลุ่มผู้ที่มีความเสี่ยงสูง เช่น ผู้ที่ไม่มีม้ามหรือม้ามทำหน้าที่ได้ไม่ดี ไตวายเรื้อรัง เบาหวาน โรคหัวใจหรือโรคปอดเรื้อรัง พิษสุราเรื้อรัง โรคตับแข็ง ผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง

๕. ฝุ่นละอองในอากาศที่มีขนาดอนุภาคเล็กกว่า ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕)

ลักษณะที่ก่อให้เกิดโรค

PM ๒.๕ และส่งผลกระทบต่อระบบทางเดินหายใจ ทำให้ภูมิคุ้มกันบกพร่อง โดยเฉพาะกลุ่มผู้ป่วยที่มีโรคระบบทางเดินหายใจ โรคเรื้อรัง เช่น หอบหืด หลอดเลือดหัวใจ หลอดเลือดสมอง ไตเรื้อรัง เบาหวาน และภูมิแพ้ ทำให้เพิ่มโอกาสเสี่ยงติดเชื้อโควิด – 19

/การป้องกัน

การป้องกันการเกิดโรค

๑) ใส่หน้ากากอนามัย โดยควรเลือกเป็นประเภทที่สามารถกรองฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า ๐.๓ ไมครอนได้ เช่น หน้ากาก N ๙๕ ที่ได้มาตรฐาน ทั้งนี้ หน้ากากอนามัยแบบทั่วไป แม้จะสามารถป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคดรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) แต่อาจป้องกัน PM ๒.๕ ได้เพียงบางส่วนเท่านั้น

๒) หลีกเลี่ยงการอยู่กลางแจ้งในบริเวณที่ค่ามลพิษอากาศสูง

๓) งดการออกกำลังกายนอกตัวอาคาร เช่น งดวิ่งในสวนสาธารณะชั่วคราว ให้เปลี่ยนมาออกกำลังกายในตัวอาคารแทน

๔) หมั่นตรวจตรา ปิดหน้าต่างในช่วงภาวะ PM ๒.๕ สูง เพื่อป้องกันฝุ่น PM ๒.๕ จากภายนอกเข้ามาในตัวอาคาร

๕) กลุ่มเสี่ยงที่ต้องระวังเป็นพิเศษ ได้แก่ ผู้มีโรคประจำตัว เช่น โรคระบบทางเดินหายใจ โรคหัวใจ กลุ่มผู้สูงอายุและเด็ก หมั่นคอยติดตามสถานการณ์ฝุ่น PM ๒.๕ อย่างใกล้ชิด

๖) หากสังเกตพบอาการผิดปกติ ที่เกี่ยวข้องกับฝุ่น ได้แก่ ไอบ่อย หายใจลำบาก หายใจถี่ หายใจไม่ออก หายใจมีเสียงวี้ด แน่นหน้าอก เจ็บหน้าอก ใจสั่น คลื่นไส้ เมื่อยล้าผิดปกติ หรือวิงเวียนศีรษะ ให้รีบไปพบแพทย์

๘) ล้างมือด้วยสบู่และน้ำหรือเจลแอลกอฮอล์บ่อย ๆ และหลีกเลี่ยงการใช้มือสัมผัสใบหน้า ตา ปาก จมูก โดยไม่จำเป็น

ข้อมูลจาก :

สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

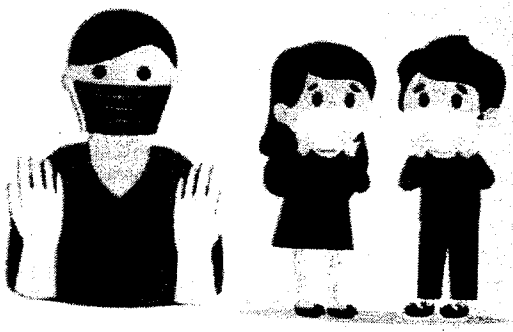
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๘ จังหวัดอุดรธานี กรมควบคุมโรค

สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย

กระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมโรคโรคทางเดินหายใจที่พบบ่อย

หน้ากากอนามัย ป้องกันโรค

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

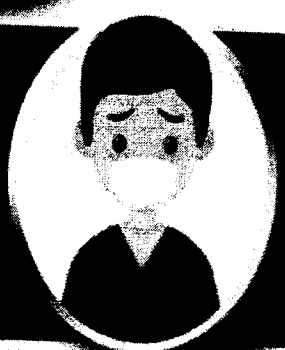
official

1

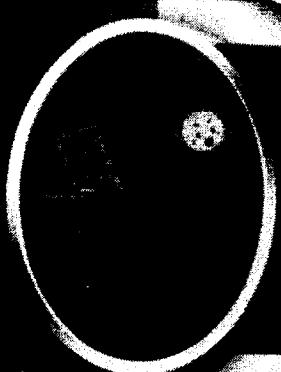
ล้างมือให้สะอาดก่อนสวมใส่หน้ากาก

2

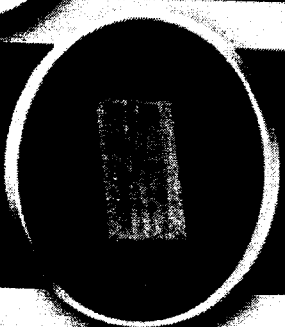
สวมหน้ากากให้คลุมทั้งจมูกและปาก
โดยให้ขอบที่มีลวดอยู่ด้านบนสันจมูก
และรอยจีบพับคว่ำลงเอาด้านที่มีสีเข้ม
หรือมีลักษณะมันวาวออกด้านนอก

3

หน้ากากที่ทำด้วยกระดาษควรเปลี่ยน
วันละครั้งและทิ้งในถังขยะที่มีฝาปิด
หน้ากากที่ทำด้วยผ้าสามารถนำมาซัก
ผึ่งแดดให้แห้งแล้วนำมาใช้ได้อีก

4

หากหน้ากากชำรุดหรือเปรอะเปื้อน
ควรใช้ชิ้นใหม่

5

นอกจากใช้หน้ากากแล้ว ควรหมั่นล้างมือ
ด้วยน้ำและสบู่บ่อยๆโดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังการ
ไอ จาม หรือสั่งน้ำมูก หลังสัมผัสสิ่งของสาธารณะ
เช่น ราวบันได ปุ่มกดลิฟท์ ลูกบิดประตู

ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค
Emergency Operations Center (DDC's EOC)

สายด่วน
1422

ระวังโรคไข้หวัดใหญ่ ในยุคโควิด-19 ระบาด

โรคไข้หวัดใหญ่และโรคโควิด-19 เป็นโรคที่เกิดจากการติดเชื้อไวรัส สามารถติดต่อระหว่างคนสู่คน ผ่านทางการสัมผัสละอองฝอยของระบบทางเดินหายใจได้ โดยผู้ป่วยอาจไม่มีอาการ ไปจนถึงมีอาการติดเชื้อของระบบทางเดินหายใจส่วนบน หรือเกิดภาวะปอดอักเสบซึ่งนำไปสู่การเสียชีวิตได้

ในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 มีความเสี่ยงที่ผู้ป่วยจะติดเชื้อโรคทั้ง 2 ชนิดร่วมกันได้ ซึ่งอาจส่งผลให้มีอาการรุนแรง หรือมีภาวะแทรกซ้อนเพิ่มขึ้น

อาการของโรคไข้หวัดใหญ่

ไอ เจ็บคอ คัดจมูกหรือมีน้ำมูก

ปวดศีรษะ

มีไข้สูง

อ่อนเพลีย ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ

หายใจหอบเหนื่อย เมื่อมีภาวะปอดอักเสบ

ข้อควรเฝ้าระวัง

1. โรคไข้หวัดใหญ่มีอาการคล้ายกับโรคโควิด-19 มาก หากมีอาการควรพบแพทย์ทันที
2. อาการเบื้องต้นไม่สามารถใช้ในการแยกโรคได้ จึงจำเป็นต้องใช้การตรวจหาเชื้อทางห้องปฏิบัติการเท่านั้น
3. การแพร่กระจายของโรคสามารถติดต่อผ่านการสัมผัสน้ำมูก เสมหะ หรือการไอและจามได้เช่นเดียวกัน
4. โรคไข้หวัดใหญ่สามารถเกิดแทรกซ้อนกับโรคโควิด-19 ส่งผลให้มีอาการรุนแรงและเสียชีวิต จึงควรฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่เพื่อป้องกัน

การฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่

1. วัคซีนไข้หวัดใหญ่มี 2 ชนิด ได้แก่ วัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ชนิด 3 สายพันธุ์ และชนิด 4 สายพันธุ์
2. ควรฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่เป็นประจำทุกปี ในช่วงเดือนพฤษภาคมและตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่เริ่มมีการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่
3. ประชาชนทุกคนควรได้รับการฉีดวัคซีนไข้หวัดใหญ่ โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงที่จะเกิดอาการรุนแรง ได้แก่ ผู้สูงอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป เด็กเล็กอายุน้อยกว่า 2 ขวบ หญิงตั้งครรภ์ ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง เช่น โรคเบาหวาน โรคหอบหืด โรคถุงลมโป่งพอง โรคหัวใจ โรคตับ โรคไตวายเรื้อรัง เป็นต้น ผู้ป่วยมีความผิดปกติทางระบบประสาท ผู้ป่วยโรคเลือด ผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง ผู้ป่วยโรคอ้วน และผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้สูงอายุ

ข้อมูล ณ วันที่ 16 เมษายน 2564

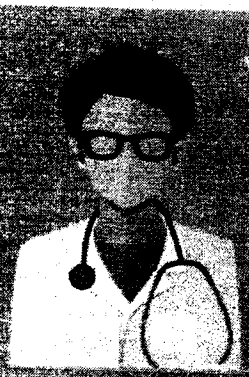
ที่มา : อ. นพ.จักกพัฒน์ วชิรานันท์

โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ สภากาชาดไทย
www.chulalongkornhospital.go.th

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

900 ปี การสาธารณสุขไทย

คำถาม-คำตอบ ที่พบบ่อย โรคติดเชื้ออาร์เอสวี RSV

อาการแตกต่างจากไข้หวัดธรรมดาอย่างไร ?

อาการไม่แตกต่างจากไข้หวัดธรรมดาในผู้ใหญ่หรือเด็กโต แต่ในเด็กเล็กเริ่มต้นเป็นไข้หวัด แล้วอาจมีเชื้อลุกลามไปทางเดินหายใจส่วนล่างเป็นปอดอักเสบได้

การรักษาทำอย่างไร ?

ปัจจุบันยังไม่มียารักษาโรคติดเชื้อไวรัส RSV รักษาตามอาการ เช่น การให้ยาลดไข้ แก้ไอละลายเสมหะ ในเด็กบางรายที่มีเสมหะเหนียวมาก ต้องทำการพ่นยาขยาย หลอดลม หรือน้ำเกลือผ่านทางออกซิเจน ละอองฝอย เคาะปอดและดูดเสมหะออกยาปฏิชีวนะไม่มีประโยชน์หากไม่มีเชื้อแบคทีเรียแทรกซ้อน หากเป็นแค่อาการหวัดจากเชื้อ RSV ให้รักษาตามอาการที่บ้านได้ ไม่จำเป็นต้องนอนในโรงพยาบาล การนอนในโรงพยาบาลที่เกินความจำเป็นนอกจากไม่มีประโยชน์แล้วยังก่อผลเสีย เช่น เกิดการติดเชื้ออื่นแทรกซ้อนจากโรงพยาบาล และการแพร่เชื้อ RSV ให้ผู้อื่นในโรงพยาบาล

อาการอย่างไรต้องนอนโรงพยาบาล ?

เมื่อผู้ป่วยไข้สูง ไม่กิน ไม่เล่น หายใจเร็วกว่าปกติ หายใจมีเสียงหวีด หอบหรือหงุดหงิดง่าย หรือเขียวซีด ผู้ปกครองควรจะพามาพบแพทย์เพื่อการรักษาที่เหมาะสมต่อไป

รู้ได้อย่างไรว่าลูกเราเป็น RSV ?

แพทย์สามารถตรวจจากน้ำมูก ซึ่งจะตรวจพบเชื้อ RSV เพียงร้อยละ 53-96 ของผู้ป่วยที่ติดเชื้อ RSV การตรวจทำได้ในบางโรงพยาบาล อย่างไรก็ตามไม่มีความจำเป็นต้องตรวจทุกราย เพราะการตรวจพบหรือไม่พบเชื้อ RSV ก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงการรักษา แต่ช่วยในการแยกผู้ป่วยเพื่อลดการแพร่กระจายโรค

ติดต่อได้อย่างไร ?

ติดต่อผ่านการหายใจเอาละอองเสมหะของผู้ป่วยที่ติดเชื้อ RSV เช่น น้ำมูก น้ำลาย หรือสัมผัสสิ่งแวดล้อมที่ปนเปื้อนสารคัดหลั่งเช่น โต๊ะ เก้าอี้ ลูกบิดประตู ของเล่น ฯลฯ เชื้อ RSV สามารถมีชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมได้นานหลายชั่วโมงและสามารถอยู่ที่มือของเราได้นานประมาณ 30 นาที ดังนั้นผู้ใหญ่ที่มีเด็กเล็กป่วยในบ้านควรล้างมือบ่อย ๆ ก่อนสัมผัสเด็ก

DDC
กรมควบคุมโรค

สำนักระบาดวิทยา
BUREAU OF EPIDEMIOLOGY

สายด่วน
1422

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

900 ปี
การสาธารณสุขไทย

จากเชื้อไวรัสอาร์เอสวี

การติดต่อ

การสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ติดเชื้อ โดยไวรัสเข้าสู่ร่างกายผ่านทางตา จมูก ปาก หรือสัมผัสเชื้อโดยตรงจากการจับมือ แพร่กระจายได้ง่ายผ่านการไอหรือจาม

การรักษา

ส่วนใหญ่รักษาตามอาการ

- ยาสำหรับการรักษาเชื้อไวรัสโดยเฉพาะ ยังอยู่ระหว่างการศึกษาและยังไม่มีจำหน่ายอย่างเป็นทางการในประเทศไทย
- ในปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนป้องกันการติดเชื้อไวรัสอาร์เอสวี

อาการเสี่ยง

หลังสัมผัสถูกเชื้อไวรัส ประมาณ 4-6 วัน ผู้ติดเชื้อจะมีอาการ ดังนี้

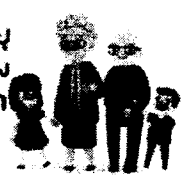
- เล็กน้อย: ไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ
- รุนแรง: หายใจเร็ว หอบเหนื่อยเป็นจากปอดอักเสบ รับประทานอาหารได้น้อย ซึมลง วินิจฉัยได้โดยการตรวจหาเชื้อไวรัสอาร์เอสวีจากสารคัดหลั่งในจมูก

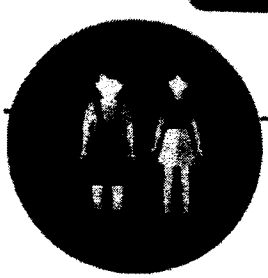
กลุ่มเสี่ยง

พบได้ในทุกกลุ่มอายุ แต่อาการจะรุนแรงในเด็กเล็ก เด็กที่คลอดก่อนกำหนด และผู้สูงอายุมากกว่า 65 ปี รวมถึงผู้ที่มีโรคประจำตัวเรื้อรัง เช่น เบาหวาน โรคปอด โรคหัวใจ หรือผู้มีปัญหาเกี่ยวกับระบบภูมิคุ้มกันร่างกายบกพร่องปกติ

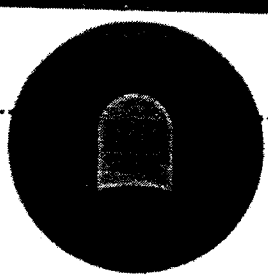
ประเทศไทยพบเชื้อไวรัสอาร์เอสวี ได้บ่อยในช่วงฤดูฝน และ ฤดูหนาว

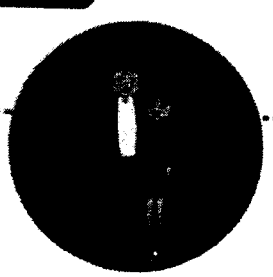
กลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี
มีอาการปอดอักเสบรุนแรง 425 ราย
ติดเชื้อไวรัสอาร์เอสวี 187 ราย
44%

ตรวจพบเชื้อมากในกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี

เด็กเสียชีวิต 9 ราย
ผู้ใหญ่ เสียชีวิต 2 ราย

กลุ่มผู้ใหญ่มีอาการปอดอักเสบรุนแรง 97 ราย
ติดเชื้อไวรัสอาร์เอสวี 4 ราย
5%

ข้อมูลจากการเฝ้าระวังเชื้อก่อโรคปอดอักเสบรุนแรงใน 30 โรงพยาบาลของประเทศไทย ระหว่างปี 2555 - 2559

สำหรับ[illegible]

สำหรับผู้ป่วย

DDC
กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

สำนักระบาดวิทยา
BUREAU OF EPIDEMIOLOGY

สายด่วน
1422